Nr. 246. w Niedzielę dnia 19. Października 1856

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA:
ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 tal. 20 sgr.
na całe Prusy 2 tal.

INSERATY:
1 sgr. 3 fen. od wiersza na ⅓ szerokości
przyjmują się tylko w expedycyi.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornéj W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Kopenhaga, 16. Paźdz. — Minister Scheel doniósł królowi, że niepodobną jest dla niego rzeczą utworzyć nowe ministerstwo. Przywołano więc powtórnie ministra Halla i temu zdał król utworzenie nowego ministerstwa. Pogłoska niesie, że były minister skarbu Andrae zostanie zamianowany prezesem ministerstwa, a Unsgaard ministrem spraw wewnętrznych.

Wiedeń, 17. Paźdz. — Poseł austryacki w Paryżu baron Hübner wyjechał ztąd wczoraj do Paryża.

Tak Oesterreichische Zeitung jakoteż Ostdeutsche Post potwierdzają wiadomość o nocie francuskiéj nastającéj o ustąpienie Austryaków z Księstw Naddunajskich.

Według wiadomości z państwa kościelnego przyszło w Moldobie (?) do bitwy krwawéj między mieszkańcami a żandarmami.

Telegraficzne wiadomości.

Wiedeń, 15. Paźdz. — Powiadano dziś na giełdzie, iż bar. Brennier otrzymał rozkaz do opuszczenia Neapolu.

Liverpool, 14. Paźdz. — Parowiec »Azia« przybił tu z wiadomościami z Nowego-Yorku dochodzącemi do 1. b. m. Pomiędzy podróżnymi znajdował się p. Godard, oficer policyi, który wiezie do Francyi Ludwika Grellet, Eugeniusza Parrot i Carpentiera, którzy skradli akcye kolei północnéj. Znaczną summę pieniędzy i kupony przy nich znaleziono. — Co się tyczy wiadomości politycznych te są małéj wagi. Piszą z Panamy, że został zawarty traktat pokojowy między Walkerem a prezydentem Costa Rica. Z innéj strony donoszą, że Schlesinger na czele znacznego wojska ciągnie przeciw Walkerowi. Przy uroczystém wprowadzeniu jenerała Calvo w Panama przyszło do krwawéj bitwy, w któréj wiele ludzi zginęło.

Madryt, 13. Paźdz. — Uzupełniono ministerstwo w ten sposób, że tekę robót publicznych otrzymał Mayano i oprócz tego zaprowadzono nowe ministerstwo dla posiadłości zamorskich.

Zaragosa został zamianowany gubernatorem cywilnym Madrytu.

Tryest, 16. Paźdz. — Parowiec z Lewanty przybił tu z wiadomościami ze Smyrny d. 10. b. m. Według nich zawinęła tam pruska parowa korweta »Gdańsk« pod dowództwem księcia Hessen Philipsthala i miała wracać na Maltę. Książę Altenburg ma zamiar odbyć podróż po małéj Azyi z pruskim konsulem Spiegelthalem.

Berlin, 18. Paźdz. — Najj. Pan raczył nadać byłemu majorowi i landratowi Schkop w Sprottau order orła czerwonego 2éj klasy z dębowem liściem, i dyrektorowi towarzystwa kolei akwizgrańskiéj Lambersts w Burtscheid order orła czerwonego 4éj klasy, tudzież mularczykowi Willke w Berlinie medal za ocalenie życia.

Berlin, 17. Paźdz. — Najświeższe wiadomości. Angielska i francuska prasa zajmuje się teraz głównie Księstwami Naddunajskiemi, a z tonu zaciętego dzienników francuskich bijących na okupacyą Księstw przez Austryaków widać, że jest ona tramem w oku Francuzów. Być może, że groźby dzienników francuskich niepokoją Austryą, która szuka środków do porozumienia się z Francyą, i tak hrabię Giulay wysłano z Wiednia do Paryża, z zaproszeniem cesarza francuskiego do Wenecyi, gdzie będzie także cesarz austryacki. Angielska zaś prasa gniewa się na Rosyą, iż robi trudności na granicy besarabskiéj, tak jakby miała zamiar znieść cały 20 artykuł traktatu paryskiego. Rosya, mówi Times, zatrzymując część brzegu jeziora Yalpuk, zyskałaby napowrót swoje stanowisko nad Dunajem. Téj koncesyi atoli nie otrzyma, być może iż przez to chce zyskać na czasie albo złożyć winę na mocarstwa zachodnie za opór. W tym celu sprawę tę przenosi do drugich konferencyi paryskich. Pociąga to postępowanie złe skutki za sobą i Anglia widzi się znagloną w owych dalekich okolicach flotę swoją utrymywać. Dotąd Rosya widocznie zbyt nisko ceniła wytrwałość i serdeczność panującą pomiędzy mocarstwami zachodniemi.

Times krytykuje sprawozdanie ministra skarbu francuskiego Magne i twierdzi, że wielki błąd popełnia, kiedy brak srebra przypisuje we Francyi sprowadzaniu chinskiego jedwabiu. Nie jedwab, ale spekulacye kredytu ruchomego, długi ogromne listy cywilnéj ($4\frac{1}{2}$ mil. funt. szt.) i zarobki cesarskich poplecznikow do tego się przyczyniają. Bodźcem do przesilenia, różniącego się od przesileń w innych krajach, jest idea napoleońska absolutnego socyalizmu, którą w Paryżu zaprowadzono w praktyce. Dzienniki pytają, czyli cesarz wynajdzie też wygodne pomieszkania dla robotników, czyli wymyśli nowe roboty i na nie fundusze, skoro pierwsze się pokończą, a drugie się wyczerpią. Materyalizm zaszczepiony trudno, aby co dobrego sprowadził.

Co się tyczy hiszpańskich kołowodów, niedziwimy się wyparciu O'Donnella przez Narvaeza, tylko obłudzie aż do ostatka utrzymywanéj. Co będzie, łatwo odgadnąć, mało zmiany i mało ulgi, chociaż Narvaez wiele razy stawał u steru rządu, umiał zręczniéj kojarzyć jego siłę z potrzebami czasu i kraju. Z tego powodu Presse belge w przesadzonéj apologii Narvaeza powiada, iż dzień zajaśniał sprawiedliwości wymierzonéj O'Donnellowi, Dulce, Serrano, którzy grzeszyli przeciw królowéj i narodowi. Następca zaś ich nigdy się niedopuścił wykroczenia przeciw królowéj, nigdy niedokonał zamachu na naro-

---

GAWĘDY NAUKOWE.

(Gaz. warsz.)

(Dokończenie.)

Coby się stało gdyby słońce zgasło? — Klimat ziemi zależy w dużéj części od temperatury przestrzeni czasowych, przez które słońce przebiega wraz z planetami, a więc i ziemią — wysokość téj temperatury podawana przez Fouriell'a i Pouillet'a. — Przypuszczenie o przebieganiu teraz przestrzeni chłodniejszych. — Zawiłość zadania klimatycznego. — Czy można wyciągnąć przez wnioski na przyszłośc o zmianie klimatu w powyższéj wyszczególnionych przyczyn? — Jak we wszystkiem, tak i w zjawiskach klimatycznych wówczas jedność i ścisły związek wszystkich ciał wszech świata.

Nie tylko są gwiazdy, które swój blask wzmagają; lecz są takie, które przeciwnie tracą go, lub ostatecznie nawet gasną. Wszystko się nam każe domyślać wielkiéj ilości podobnie wygasłych słońc na niebie. Cóż więc będzie z nami, jeśli ognisko, u którego się grzejem, jeśli słońce nasze kiedy zgaśnie? Czy nas tylko wieczne ciemności i wieczne zimno ogarnie? Czy życie nie ustanie wówczas na całéj powierzchni ziemi? Na te wszystkie pytania nauka nie jest w stanie odpowiedzieć stanowczo, uznając wszakże możebność wypadku; jednakże daje tę otuchę, że ponieważ ciepło nie całkowicie od światła zależy, a jak dowiódł Melloni badając temperaturę barw tęczowych, na które się promień słońca rozpada po przełamaniu go w krysztale — najcieplejsze promienie słońca naszego leżą nieco po za obrębem pryzmatu światła, to jest żadnego blasku nie mają, i że nawet większość promieni ciepła, które od słońca odbieramy, są ciemne; bardzo być może więc, że ciepło, którebyśmy otrzymali od słońca, gdyby ono swój blak straciło, mogłoby wystarczyć do utrzymania życia na naszéj ziemi i pobratnich planetach, lecz zawsze jednak nastąpiłaby straszliwa zmiana w klimacie.

Pozostaje nam do rozważenia jeszcze jedna przyczyna, mogąca wpływać na zmianę klimatu ziemi, a nią jest ruch słońca w przestrzeni, i temperatura przestworów, które ono przebiega. Dzięki pracom badawczym Wilhelma Herschela, który pierwszy rzucił myśl o ruchu postępwym słońca naszego, i dzięki Struvemu, Galloway i Argelanderowi, którzy tę pracę uzupełnili — wiemy teraz, iż słońce nasze, wraz z całym orszakiem planet, księżyców, komet i asteroid, bieży w przestrzeń z szybkością przeszło mili na sekundę, w kierunku konstellacyi Herkulesa. W tym ruchu swoim postępowym przechodzić ono musi przez pewien środek eteryczny, wypełniający nieskończoność przestworów gwiazdowych. Przestwory te mieć muszą pewną temperaturę, ponieważ odbierając światło od każdéj z gwiazd téj nieskończznéj gwiazd toni, muszą odbierać zarazem i ciepło od nich. Temperatura przestrzeni jest więc pewnikiem niezawodnym, ale czyż ta temperatura jest wszędzie jednostajną? Pytanie to rzucił znakomity matematyk Poisson, dowodząc zarazem, że gęstość gwiazd w jednych miejscach przestrzeni, a rzadkość ich w drugich musi wpływać na zwiększenie lub zniżenie temperatury przestworów, bo oczywista, że im więcéj zgromadzone będą w pewnych miejscach przestrzeni ogniska światła i ciepła, tem bardziéj się wzmoże i temperatura środka leżącego pomiędzy niemi. Słońce więc w ruchu swoim postępowym przebiegać musi przestrzeń nie jednakiéj temperatury; być może, iż mu potrzeba wielu milionów lat, by doznać téj kolejnéj zmiany temperatury środka, przez który przechodzi, lecz niemniéj przez to, planety, a więc i ziemia nasza, opisując swe elipsy w okół słońca, podczas tego cyklu lat, musi doznawać oddziałania, stósownie do tego czy ciepłą czy chłodną przestrzeń słońce przebiega. Z fizyki doświadczalnéj wiadomo, że każde ciało musi przychodzić do równowagi z temperaturą środka, w którym się znajduje, więc i ziemia nasza będzie musiała urównoważać się temperaturą przestworów, w których kołuje. Oczywista więc, że to dla niéj będzie jednem ze silnych źródeł, mających oddziałać na zmiany jéj klimatów.

Jeszcze jedno zostaje bardzo ciekawe pytanie, jaka jest obecna temperatura przestrzeni? Jaką ona była

dzie. Pozostanie na drodze sprawiedliwości, ustali rząd konstytucyjny w Hiszpanii, o co rozbił się Espartero z braku mądrości i energii. Hiszpania wróci do porządku. Wyrzuciła pasożytną dumę i haniebne namiętności, które szarpały jéj wnętrze. Czasy miernoty śmiesznéj i arlekińskich okólników upłynęły! Nowy rząd odznacza się pełnią zdolności i niepodległości, pracować może bez przeszkody nad pomyślnością materyalną i nad moralnym rozwojem Hiszpanii.

Rząd pruski wywołał, jak wiadomo, z krajn wszystką obcą monetę papierową niżéj 10 talarów, tak iż sztuki tylko 10 talarowe, mają kurs dozwolony. Prócz tego, przy ostatniem przebijaniu monety papierowéj zmniejszono nieco ilość sztuk jednotalarowych. Jedna z izb handlowych uczyniła w tym względzie przedstawienie do ministeryum które dało w pod d. 5. b. m. odpowiedź, wyjaśniającą, jak rząd pruski zapatruje się na powody obecnego braku monety w codziennym obiegu. »W sprawozdaniu — są słowa odpowiedzi ministeryalnéj — z d. 19. z. m. izba handlowa starała się udowodnić, iż kłopoty objawiające się na targu pieniężnym w tych czasach, spowodowane zostały powiększéj części brakiem drobnéj monety papierowéj a to przez wykluczenie z obiegu obcych znaków pieniężnych, tudzież przez ściągnięcie ze strony bnnku pruskiego pruskich asygnacyi kasowych. Przedstawione zostały przy téj spasobności wnioski mające na celu pomnożenie znaków pieniężnych do obiegu codziennego. Nie wchodząc tu w rozbiór przedstawień przedmiotowych nie dających się uzasadnić, zwracam uwagę izby hanolowéj na to, że pomnożenie znaków pieniężnych mogących w zwykłym obiegu zastąpić rzadki dziś pieniądz srebrny, nie może być uznanem za właściwy środek do usunięcia zawad w ruchu kapitałów albo téż choćby tylko do ułatwienia tego ruchu; najbliższą bowiem przyczyną tych zawad jest rozpowszechnienie na potrzebę spekulacyi wszelkiego rodzaju.«

(Kor. Cz.) Mówią tu dość powszechnie, ze jenerał Gerlach, o którego wpływie na kierunek polityki pruskiéj w latach ostatnich rozsiewano najniedorzeczniejsze, ale między niemi i prawdziwe szczegóły, ma wystąpić ze służby publicznéj. Dają mu już nawet zastępcę w osobie jenerała Willisena przybocznego adjutanta królewskiego. Wiadomość ta zdaje się być podejrzaną. (Tak jest, bo jenerał Gerlach pełni znów służbę przy królu, jak wczora donieślismy. Red. Gaz. w. ks.) Powód do niéj mogła dać sprawa skradzionych jenerałowi Gerlachowi depesz, z których wywiązały się aż trzy procesa: jeden przeciwko Techenowi, już zasądzony, przez skazanie oskarzonego o zbrodnię stanu na kilkoletnie więzienie: drugi przeciwko wicedyrektorowi najwyższéj izby obrachunkowéj, p. Seiffartowi, także już przed kilku dniami zasądzony, przez oddalenie oskarzonego ze służby bez pensyi, a to z zasady, że udzielonych sobie przez Techena dokumentów nie komunikował ani naczelnéj władzy swojéj, ani sądom. Proces pana Seiffarta prowadzony był przez trybunał dyscyplinarny, w którym prezydował były minister Uhden. Oskarzonego bronił radzca sprawiedliwości Geppert. Panu Seiffartowi służy jeszcze apelacya do ministeryum państwa. Trzeci proces, wytoczony przeciwko redaktorowi Gazety patryotycznéj, p Lindenbergowi, z powodu publikacyi jednego ze skradzionych listów, nie jest dotąd rozstrzygnięty. Prowadzi się w sądzie powiatowym w Poczdamie. Z powodu niestawienia się w pierwszym terminie jenerała Gerlacha jako świadka, nakazanym został drugi termin w ciągu przyszłego tygodnia, na który p. Gerlach powtórnie wezwany został do stawienia się osobiście. Pan Gerlach znajduje się na wsi i ma być cierpiącym. Wszakże nie z przyczyny choroby, lecz z służącego sobie prawa jako urzędnikowi pierwszéj klasy i ministrowi, p. Gerlach wzbrania się podobno stawić na terminie, i żąda wysłuchania w mieszkaniu swojem, Tymczasem jeżeli dawniejsze przepisy prawne dozwalały takowego wyjątku, to obecne postępowanie sądowe nic o takiéj prerogatywie nie wspomina, przynajmniéj zostawia ją w wątpliwości. Dowiemy się wkrótce, jak się rzecz skończy. Może być, że okoliczności te spowodowały p. Gerlacha do podania się do dymisyi. Różne tu z téj przyczyny krążą powiatski, których nie przytaczam, bo trudno mi je sprawdzić.

Rosya.

Dyplomy cesarskie, dane: 1. Miastu Rydze.

»Do naszego uckochanego i wiernego miasta Rygi.

Oznajmujemy niniejszym wszem w obec i każdemu w szczególności, komu o tem wiedzieć należy, iż na skutek najpoddańszéj prośby, podanéj nam przez miasto Rygę za pośrednictwem deputowanych: Schwartza, Lemke i Meinhardta, nie tylko pozostawiamy najmiłościwiéj nadane miastu pomienionemu przez dostojnych przodków naszych prawa i przywileje, o ile takowe zgodne są z ogólnemi państwa naszego prawami i instytucyami, lecz zatwierdzamy także postanowienia, wydane na rzecz tego kraju za panowania błogosławionéj i na wieki sławnéj pamięci najukochańszego rodzica naszego najjaś. cesarza Mikołaja Pawłowicza, dozwalając miastu Rydze używać swobodnie na téj zasadzie pomienionych praw i przywilejów, a to dla dobra i postępu wszystkich jego obywateli· W dowód czego ten nasz dyplom własnorecznie najmiłościwiéj podpisaliśmy i rozkazaliśmy stwierdzić pieczęcią państwa naszego.«

2. Miastu Rewlowi.

»Do naszego ukochanego i wiernego miasta Rewla.

Oznajmujemy niniejszym wszem w obec i każdemu w szczególności, komu o tem wiedzieć należy, iż na skutek najpoddańszéj prośby, podanéj nam przez miasto Rewel za pośrednictwem deputowanych Hacksa, Bunge, Riesenkampfa i Kellera, nie tylko pozostawiamy najmiłościwiéj nadane miastu pomienionemu, przez dostojnych przodków naszych prawa i przywileje, o ile takowe zgodne są z ogólnemi państwa naszego prawami i instytucyami, lecz zatwierdzamy także postanowienia, wydane na rzecz tego kraju za panowania błogosławionéj i na wieki sławnéj pamięci najukochańszego rodzica naszego, najjaś. cesarza Mikołaja Pawłowicza, dozwalając miastu Rewlowi używać swobodnie na téj zasadzie pomienionych praw i przywilejów, a to dla dobra i postępu wszystkich jego obywateli. W dowód czego ten nasz dyplom własnorecznie najmiłościwiéj podpisaliśmy i rozkazaliśmy stwierdzić pieczęcią państwa naszego.«

3. Miastu Dorpatowi.

»Do naszego ukochanego i wiernego miasta Dorpatu.

Oznajmujemy niniejszym wszem w obec i każdemu w szczególności, komu o tem wiedzieć należy, że na skutek najpoddańszéj prośby, podanéj nam przez miasto Dorpat za pośrednictwem deputowanych Helwiga, Karowa i Nicolai, nie tylko pozostawiamy najmiłościwiéj nadane miastu pomienionemu przez dostojnych przodków naszych prawa i przywileje, o ile takowe zgodne są z ogólnemi państwa naszego prawami i instytucyami, lecz zatwierdzamy także postanowienia, wydane na rzecz tego kraju za panowania błogosławionéj i na wieki sławnéj pamięci najukochańszego rodzica naszego najjaś. cesarza Mikołaja Pawłowicza, dozwalając miastu Dorpatowi używać swobodnie na téj zasadzie, pomienionych praw i przywilejów, a to dla dobra i postępu wszystkich jego obywateli. W dowod czego ten nasz dyplom własnorecznie najmiłościwiéj podpisaliśmy i rozkazaliśmy stwierdzić pieczęcią państwa naszego.«

4. Miastu Parnawie.

»Do naszego ukochanego i wiernego miasta Parnawy.

Oznajmujemy niniejszym wszem w obec i każdemu w szczególności, komu o tem wiedzieć należy, że na skutek najpoddańszéj prośby, podanéj nam przez miasto Parnawę za pośrednictwem deputowanych Tillinga, Marschinga i Knocha, nietylko pozostawiamy najmiłościwiéj nadane miastu pomienionemu przez dostojnych przodków naszych prawa i przywileje, o ile takowe zgodne są z ogólnemi państwa naszego prawami i instytucyami, lecz zatwierdzamy także postanowienia, wydane na rzecz tego kraju za panowania błogosławionéj i na wieki sławnéj pamięci najukochańszego rodzica naszego najjaś. cesarza Mikołaja Pawłowicza, dozwalając miastu Parnawie używać swobodnie na téj zasadzie pomienionych praw i przywilejów, a to dla dobra i postępu wszystkich jego obywateli. W dowód czego ten nasz dyplom własnorecznie najmiłościwiéj podpisaliśmy i rozkazaliśmy stwierdzić pieczęcią państwa naszego.«

W Peterhofie, dnia 27. Lipca 1856 r.

Na oryginałach własną

Jego Cesarskiéj Mości ręką podpisano:

»Alexander«.

— W ukazach casarskich do rządzącego senatu wydanych, wyrażono: »Zatwierdziwszy postanowienie o zreorganizowaniu piechoty, gwardyi i korpusu grenadyerskiego, oraz o uformowaniu dwóch korpusów oddzielnych,

---

kiedyś, tego nie wiemy i nigdy wiedzieć nie będziemy dla braku dostrzeżeń odpowiednich, a nie odżałowana szkoda, że nie posiadamy takowych, bo może nawet i w téj nie wielkiéj ilości lat życia ludzkości, w porównaniu tych cyklów milionoletnich, wypadki tych dostrzeżeń dużoby nam odsłoniły. Dane podobne, przekazywane z wieku w wiek, w kolei czasów znajdą swe znaczenie i staną się wielce cenną spuścizną, którą będziemy w stanie przekazać potomności. Dotąd dwaj tylko fizycy próbowali określić temperaturę przestrzeni, Fourier i Pouillet, każden z nich drogą odmienną. Pierwszy rachunkiem a drugi drogą dostrzeżeń robionych narzędziem wymyślonym przez niegoż, zwanym się »aktynometr«. Różnica w wypadkach otrzymanych, bardzo wielka, Fourrier przypisuje przestrzeni temperaturę nie niższą nad 0° niżéj zera, z pomyłką jak ntrzymuje nie większą nad stopni 8 do 10, lecz na nieszczęście pamiętnik jego napisany w tym przedmiocie nie doszedł do nas, zaginął nie odszukany po jego śmierci. Pouillet zaś otrzymał z wielokrotnych dostrzeżeń, iż średnia temperatura gwiezdnych przestrzeni wynosi 142° stopni zimna. Ten ostatni wypadek, jako oparty wprost na dostrzeżeniach, należy przyjąć w nauce — i tę to właśnie cyfrę przekażemy potomności jako wyraz stanu temperatury przestrzeni, przez którą obecnie słońce nasze z orszakiem swych planet przebiega. Jeżeli prawda, jak utrzymuje Pouillet, że ilość ciepła, którą otrzymuje ziemia od wszystkich gwiazd wziętych razem, w obecnem swojem stanowisku przestrzennem wyrównywa $\frac{5}{6}$ częściom ciepła, które ziemia dorocznie od słońca otrzymuje, nie powinno więc zadziwiać, że w wyliczeniach źródeł wstrząśnień klimatycznych taką wagę przywięzujemy do zmiennéj temperatury przestworów niebieskich, a która bodaj czy ostatniemi czasy nie spowodowała w dużéj części tę nierozgadnioną zmianę klimatu, która tak powszechnie i dolegliwie uczuwać się nam daje. Dla braku dowodów, to jest dla braku skali porównania temperatury przestrzeni minionych lat z temperaturą obecną, otrzymaną przez Pouilleta dopiero ostatniemi czasy, nie podobna podać powyższego przypuszczenia zbyt twierdząco, lecz wolno go wskazać, jako jedno z przypuszczeń mających na sobie cechę wielkiego prawdopodobieństwa, bowiem bardzo być może, że temperatura, którą otrzymał Pouillet, jest już temperaturą zniżoną stosunkowo do dawniejszéj, i żeśmy się zanurzyli juźw przestwory chłodniejsze, które tak niekorzystnie oddziałują zimnem swojem na nasze klimaty.

Zliczywszy wszystkie przyczyny fizyczne, geologiczne i astronomiczne, którym wedle obecnego stanu swego nauka przyznaje możność zrządzania zmian klimatu ziemi naszéj, ograniczyliśmy się tylko na wskazaniu sposobu, w jaki one oddziałać mogą, bądź to korzystnie, bądź niekorzystnie, czy to powolnie, czy nagle, peryodyczuie lub nieperyodycznie, łagodnie albo li wygórowanie. Żadnych ztąd wniosków na przyszłość ani zastosowań do obecności nauka jeszcze zrobić nie może, dla samej zawiłości zadania klimatycznego, będącego wypadkiem tyle różnoźródłowych przyczyn, a tak niedostatecznéj i szczupléj przytem ilości dostrzeżeń mogących rzucić światło w tym względzie. Na teraz to jedno tylko twierdzić można, że obecnie działające siły, już pomijają nawet częściowe możliwe ich wynagradzanie się, lecz wprost tylko mając na względzie czas, w którym zachodzą, odbywają się tak powoli, w ciągu tak olbrzymich cyklów lat, że pomimo pozornie znacznych zmian, które się dają uczuwać w klimacie szczupłego lat okresu, średnie wypadki z wziętych lat wielu można przyjąć za stateczne i niezmienne. Zawsze jednakże stosunkowo li tylko do lat życia ludzkości.

Rozważywszy tyle źródeł wstrząśnień klimatycznych miejscowych i ogólnych, tyle sił działających i oddziałających, począwszy od nikłych człowieczych a następnie potężnych wnętrznych ziemskich, najpotężniejszych słonecznych, a nakoniec samych gwiazdowych jak temperatura przestrzeni, uderza ścisła spójność i zadziwiające zjednoczenie wszystkich ciał przyrody. Ta zawisłość jednego od drugiego, ta podległość słabszych silniejszym, ta możność wymagradzania się wzajemnego sił, to chwianie się ich, co jak przypływ i odpływ działa tylko w pewnych zakreślonych im granicach, wszystko to świadczy o cudownem ich spojeniu i harmonii, o téj najcudowniejszéj Opatrzności, która nic sierotą we wszechświat nie rzuciła, a związawszy z sobą wszystkie ciała niebieskie i wszystkie siły wszechmocną swą dłonią i niewidzialnem okiem, jako Najwyższa potęga ten wszechświat ogarnia, kieruje nim i rządzi.

Apolinary Zagórski.

gwardyjskiego i grenadyerskiego, rozkazujemy dowódzcy korpusu grenadyerów, naszemu jenerał-adjutantowi Plautin, być dowódzcą oddzielnego korpusu gwardyjskiego, z przyswojeniem mu praw, władzy i prerogatyw do godności tej przywiązanych i z pozostawieniem go w godności jenerał-adjutanta«.

»Zatwierdziwszy postanowienie o zreorganizowaniu piechoty, gwardyi i korpusu grenadyerskiego, oraz o uformowaniu dwóch korpusów oddzielnych, gwardyjskiego i grenadyerskiego, rozkazujemy inspektorowi batalionów strzelców celnych, jenerał-lejtnantowi baronowi Ramzaj, być dowódzcą oddzielnego korpusu grenadyerskiego, z przyswojeniem mu praw, władzy i prerogatyw do godności téj przywiązanych«.

Francya.

Paryż, 14. Paźdz. — Hrabia Hatzfeld wyjechał wczoraj do Berlina, aby być na uroczystościach urodzin królewskich. W kilka dni atoli wraca.

— Z Mexyko nadesłano dla powodzią dotkniętych 39,000 franków.

— Dowiaduję się, że Austrya nie przychyla się do żądań mocarstw zachodnich względem natychmiastowego wyjścia z Księstw Naddunajskich. Anglia i Francya ma mieć zamiar, sprawę tę wytoczyć przed konferencyą paryską. Zajęcie Księstw Naddunajskich przez Austryaków będzie pierwszem pytaniem poddanem pod roztrzygnienie konferencyi. Rosya w téj sprawie jest zupełnie neutralną. Zapewniają mi, że między dworem petersburgskim i Tuileryami najlepsze panuje porozumienie. Rosya z całéj głębi duszy nienawidzi Austryą.

— Wiele zajmuje tu nota odesła niedawno do króla neapolitańskiego. Nota ta wyprawioną była w ostatnią sobotę, nie jest ona wcale ultimatum. Niezawodną jest rzeczą, że do dziś po południu flota w Tulonie nie otrzymała rozkazu odpłynienia na morze.

— Przed 15. Listopada nie zjedzie się kongres paryski.

— W ostatnich ośmiu dniach wiele tu aresztowano osób.

(Kor. Cz.) Nie doniosłem o pogłosce, według któréj bank miał przestać wymieniać bilety i bilety miały otrzymać tak zwany kurs przymusowy, bo wiedziałem z pewnego źródła, iż na to się nie miało. Nieby nie było nadzwyczajnego w użyciu tego środka, ale rząd zapewne go nie użyje. Bank postanowił tylko nie eskomptować wekslów dłuższych nad dwa miesiące. Bank płaci nadto bilety prawie samym złotem. Na tém zapewne przestanie. Obawa o zbytnie podnoszenie się srebra ustaje. Agio srebra zeszło z 5 do 2 franków. Mówią, że rząd nie uważa p. Magne za dość zdolnego w swym fachu i że go myśli zastąpić w ministeryum finansów przez p. Foulda. Jest to tylko pogłoska, która się może nie potwierdzi. Cena zboża spadłaby w Paryżu, gdyby ceny zbożowe nie utrzymywały się w Marsylii, z przyczyny złego urodzaju na południu. Jak Marsylia zaspokoi potrzeby południa, to jest nadzieja, że ceny spadną w Paryżu i na północy Francyi, gdzie urodzaj był dobry. Rząd bierze enegiczne środki w przedmiocie drogości mieszkań. Daje zapomogi tym którzy budują nowe domy z małemi mieszkaniami, albo którzy zaprowadzają małe mieszkania w domach starych. Na ulicy du Cherche Midi budują się *Cité ouvrière*. Rząd nie przestaje na tém i przez prefekta policyi daje pomoc biednym niemogącym zapłacić komornego. Środki rządowe są energiczne i nadzwyczajne, ale tego była potrzeba. Spokojność Paryża jest głęboka.

Wczoraj w niedzielę (5.) mieliśmy czas prześliczny i prawie zupełnie ciepły. Cały Paryż wysypał się na przechadzki. Parę tysięcy osób udało się na wyścigi konne do Chantilly. Tego dnia cesarstwo inaugurowali w parku bulońskim kaskadę, nad którą pracowano od roku. Kaskada zbudowana z kamieni sprowadzonych z Fontainebleau, jest prawdziwie wspaniała; dominuje ona płaszczyznę rozciągającą się do Sekwany, płaszczyznę prawdziwie angielską, ozdobioną w trawniki i domki chińsko-gotyckie. Po ubawieniu się widokiem wody puszczonéj po raz pierwszy z kaskady, cesarstwo udali się na pola elizejskie i zajechali do hotelu matki cesarzowéj, hotelu który tworzy najgłówniejszą ozdobę pól elizejskich. Cesarstwo mają się dzisiaj pokazać w operze. Zdrowie cesarza jest dobre.

Potwierdza się wiadomość, że cesarz myśli powiększyć liczbę gwardyi, to jest liczbę starego żołnierza do 50,000. Jest w téj myśli dążenie zbrojne, ale jeszcze więcéj dążenie dynastyczne. Żołnierz służący z profesyi jest pewniejszy. W rachunku cesarza moralna siła Francyi powinna wynosić 50,000 gwardyi i 250,000 wojska liniowego. Marszałek Canrobert wrócił do Paryża. Marszałek Pélissier bawi w Clermont. Temu tydzień był on na obiedzie u biskupa de Deux Brezé w Moulins, przyjaciela p. de Falloux i fuzyonisty. To zdarzenie i fakt, że marszałek miał w Krymie za adjutanta ks. Polignaca, dało powód do przypuszczeń, według których marszałek Pélissier ma być rojalistą i fuzyonistą. Mówią o zastąpieniu w Lyonie marszałka de Castellanne, bardzo podeszłego wieku. Jenerał Lamoricière robi podróż po Szkocyi z książętami Orleańskiemi. Obecnie żadna indywidualność nie używa przeważnéj popularności armii. Najpopularniejszym jest podobno sam cesarz. Gwardya, mianowicie gwardya żandarmeryi rozumie głęboko swój interes i dla cesarstwa jest wylaną. Gidy noszą teraz dołmany przypominające pierwsze cesarstwo.

Książe Napoleon jest spodziewany w Paryżu. Księżna Matylda ma po nim wkrótce powrócić.

Od powrotu do St. Cloud, cesarz zbiera codziennie rady ministrów. Lord Cowley, margrabia Antonini, jenerał Serrano prawie z St. Cloud nie wychodzą. Sprawa hiszpańska i neapolitańska głównie uwagę zajmują. Cesarz pokazuje się w obu sprawach z wielkiem umiarkowaniem: w Hiszpanii nie obraża Anglii, a w Neapolu Austryi. Sprawa neapolitańska wlecze się. Bądźcie pewni, że skończy się na małem. Baron Brenier gotuje się do wyjazdu spodziewając się bliskiego przybycia hr. Kisielewa. Ambasada rosyjska zapełnia się.

O robotach hr. de Morny w Petersburgu nie ma nic pewnego. Ludzie widzący rzeczy w czarnych kolorach zapewniają, że hr. de Morny został zupełnie ujęty i że tylko jenerał Froissard reprezentuje narodową politykę Francyi. Podobne zdanie nawet się nie rozbiera. Trzeba czekać. Morning-Post spostrzegł pierwszy niebezpieczeństwo rosyjskich dróg żelaznych dla zechodu i Europy. Obraziło to le Nord. Mówią, że rząd francuzki nie ma zezwolić na negocyowanie w Paryżu akcyi rosyjskich. Zapewne to zrobi, ale zapewne akzye rosyjskie będą negocyowane w kulisie, jak akcye austryackie, hiszpańskie i inne. Perreira musiał się o tém zapewnić biorąc udział w rosyjskich drogach. Rząd francuzki ma nie widzieć dla siebie niebezpieczeństwa w tych drogach, ma widzieć w nim przeciwnie środek na rozszerzenie po Europie idei cesarstwa i idei państwa zachodniego. Czas pokaże kto się omylił.

W téj chwili sytuacya Europy jest dominowaną przez dwie okoliczności: przez przyjęcie zasady interwencyi w interesie zachodnim i przeciąganie konferencyi paryzkich. Dwie te okoliczności są ważne, a przynajmniéj mogą się stać ważnemi. Siècle oświadcza się najwyraźniéj i prawie z zapałem za zasadą interwencyi, kiedy przeciw niéj są dzienniki rojalistowskie i la Presse. Przeciw niéj jest także Evening-Star dziennik Cobdena i szkoły manchesterskiéj. Dziwne skojarzenia spostrzegają się w dziennikarstwie! Emil de Girardin i Cobden pokazywali zawsze skłonność do Rosyi, prowadzili propagandę wiecznego pokoju, a teraz są przeciw zasadzie interwencyi. Le Nord zamieszcza też w swych kolumnach artykuły la Presse i Evening-Star. Le Nord powstaje z gwałtownością na zasadę wojny i to się pojmuje.

Anglicy żałują teraz, że nie prowadzili sami dalszéj wojny z Rosyą. Francya wszędzie ich krępuje a zerwać z nią nie mogą. Z powodów politycznych i drogości życia mniéj przebywa teraz Anglików w Paryżu. W chwilach niebezpiecznych lub ważnych, Anglicy lubią zawierać się w sobie samych i na siebie samych rachować. Wielki to naród.

Artykuł ojca Lacordaire o historyi księcia de Broglie ogłoszony w le Correspondant przeciąga walkę katolicyzmu Univera z katolicyzmem rojalistowskim. Le Siècle stojący w pośrodku, śmieje się, że są dwa katolicyzmy. O téj walce pisać nie warto; pisać jest nawet niebezpiecznie.

Pan de la Gueronière kreśli portret króla belgijskiego. Czy w widokach cesarskich? zobaczymy jak przeczytamy.

L'Indépendance Belge robi się coraz bardziéj rojalistowcką pisząc o Francyi, a le Presse Belge robi się cesarską. Korespondent Y miał racyą przenieść się do ostatniego dziennika.

Anglia.

Londyn, 14. Paźdz. — Korespondencya paryzka zawiera następującą wiadomość: Z dobrego źródła dowiaduję się, że rząd francuski w sobotę wysłał notę, ultimatum, do króla neapolitańskiego. Królowi obu Sycylii powiedziano w niéj, że jeżeli pozostanie przy odrzuceniu rad udzielonych mu przez mocarstwa sprzymierzone, nastąpi odwołanie posła francuskiego p. Brenier i zerwanie wszelkich stosunków dyplomatycznych. Równy akt, jak sądzą, wyprawiła Anglia. Po odwołaniu poselstw wpłyną floty połączone do zatoki neapolitańskiéj, dla opieki poddanych angielskich i francuskich.

Włochy.

Neapol, 7. Paźdz. — Jesteśmy tu ciągle w dawnéj niepewności. Tyle jest pewna, że król nie chce ustąpić państwom zachodnim. Mylną jest wieść, jakoby król zezwolił na przedłożenie konferencyi paryskiéj sprawy o amnestyą i sprawy reform administracyjnych. Wieść ta powstała ze źle zrozumiałéj odpowiedzi króla, który oświadczył pewnemu dyplomacie, że i on uznaje prawo interwencyi, ale wtenczas tylko, gdy kraj przez polityczny swój system zagraża spokojności sąsiedniéj; tego jednak, mówił, nie można w kraju jego się obawiać; zna on lepiéj niż ktokolwiek ducha swego ludu, i ułudą jest, jeżeli kto sądzi, iż lud jego przeciw niemu broń podniesie. W świecie urzędowym uważają rzecz tę za daleko posuniętą, aby można sądzić, że mocarstwa zachodnie się cofną i nie uczynią demonstracyi jakiéj, choćby demonstracya ta ograniczyć się tylko miała na odwołaniu poselstw. Powszechnie mniemają atoli, iż rzeczy daléj nie pójdą. Mniemanie to zasadza się na wiadomości o antirewolucyjnych zasadach cesarza Ludwika Napoleona, na otwartych zapewnieniach p. Brenier i na pewności jaką tu mają, że razem z ukazaniem się floty mocarstw zachodnich ukażą się w golfie Neapolu okręty austryackie. Tak stoją rzeczy. Tymczasem pracują tu gorliwie nad obroną. Policya przedsiębierze środki ostrożności, aby zapobiedz wszelkim demonstracyom, do których mogłoby dać powód przybycie floty mocarstw zachodnich. Policya tem jest czujniejszą, że się dowiedziała, iż wychodźcy włoscy z Londynu wyszli, aby się rozsypać po Włoszech w różnych punktach.

— Z raportów z Genui: W ciągu tygodnia odejdzie fregata śrubowa »Carlo Alberto« (60 dział), fregata »Govervato« (16 dział) i fregata żaglowa »Euridice« (40 dział). Gdy rozkaz dano do uzbrojenia jéj, sądzono powszechnie, że flota ta jest przeznaczoną do oddania zaszczytów cesarzowéj rosyjskiéj przy przybyciu w Nizzie; ale sposób uzbrojenia tych okrętów i prędkie odpłynienie ich każą się domyślać, że do Ajaccio odejdzie.

Hiszpania.

Z Madrytu dowiadujemy się z d. 10. Paźdz.: Królewski dekret w dzisiejszéj gazecie madryckiéj przywraca klasztor Jezuitów, który od roku 1854 był zamkniętym.

— Mówią tu wiele o starciu się na salonach żony jednego z najpierwszych jenerałów naszych, Narvaeza i Guell y Rente męża infantki Józefy. Obadwaj jenerałowie mieli się wyzwać, czemu z góry zapobieżono. Podług innéj depeszy Guell y Rente miał być ujęty dla tego, że nie chciał przyrzec, że odstępuje duelu, którego dzień i godzina były oznaczone.

— Z Paryża pod d. 13. Paźdz. piszą do Norda, że Serrano otrzymał z Madrytu od ministra spraw zagranicznych depeszę zwiastującą zmianę ministerstwa, z dodatkiem, że jest ona osobistą, polegającą na życzeniu królowéj. Cesarz Francuzów wyniesienie Narvaeza na prezydenta rady ministrów uważał za niestósowne, niewczesne i usunął się od sprawy hiszpańskiéj wyrażając swoje o tem skrupuły. Na co miał mu Serrano odpowiedzieć: że gwardya narodowa jest rozwiązaną, że królowa pewną jest wierności wojska i może teraz zapewnić prerogatywy swoje.

Turcya.

Konstantynopol, 14. Paźdz. — Wiadomość podana w dziennikach francuskich, jakoby uderzenie ze strony Turcyi na Czarnogórców wstrzymane zostało w skutek wmięszania się mocarstw europejskich, jest mylną. Mogę Panu oświadczyć, iż Turcya zastrzegała sobie załatwienie téj rzeczy, bez wmięszania się mocarstw innych. Kazano już wnijścia do Czarnogóry zewsząd zagrodzić, i poprowadzić formalny kordon na około, strzeżony mnóstwem wojska zabraniającego wszelkie kuszenie się nieprzyjacielskie przełamania go. Turcya wszakże nie odrzuca zgody, byle ta polegała nauznaniu zwierzchnictwa Turcyi nad Czarnogórą. Turcya chce ks. Daniła zostawić przy władzy, płacić mu nawet pensyą zoczną i uwolnić od wszelkiéj daniny i nawet przydać Czarnogórze

nieco ziemi urodzajnéj. — Członkowie komisyi względem zreorganizowania księstw Naddunajskich znajdują się tu jeszcze oczekując wydania fermanu wzolędem urządzenia księstw Naddunajskich.

— Do Marsylii donoszą z Konstantynopola pod dniem 6. Paźdz.: Porta zaprosiła poselstwa na naradę tymczasową, w któréj umówić się mają co do zwołania dywanu w księstwach Naddunnajskich względem zreorganizowania tych prowincyi.

— Występują teraz na jaw kolejno wszystkie trudności i pytania, które obszedł i ominął lecz nie rozwiązał kongres paryski, pragnąc jak najprędzéj i przedewszystkiem zawrzeć pokój. Obok setnych a nierozstrzygnionych dotąd sporów pojawiających się przy wykonaniu warunków tegoż traktatu np. przy rozgraniczeniu Besarabii, organizacyi Księstw itd., ukazała się teraz nowa trudność i spór tyczący się delty Dunaju. Wspomnieliśmy, iż rząd turecki przesłał notę posłom swoim przy wielkich mocarstwach, aby ją udzielić rządom tych mocarstw, a w któréj Porta żąda przyłączenia bezpośrednio do jéj krajów delty Dunaju. Nota ta, zajmująca przez swoją treść, a szczególniéj przez subtelność dyalektyki tureckiéj, brzmi jak następuje:

Gdy na kongresie paryskim toczyły się rozprawy o robotach, jakie należy wykonać przy ujściach Dunaju, pełnomocnicy otomańscy oświadczyli, iż wysoka Porta chętnie wyłoży potrzebne na te prace koszta. Oświadczenie to zapisane jest w protokule z 27. Marca; a rząd sułtański, jak tylko ratyfiacye traktatu paryskiego wymienione zostały, zaczął czynić zadość swemu oświadczeniu, posyłając machinę do wyczyszczenia koryta rzeki i parowiec do pomagania w tych pracach, oraz wznosząc latarnię morską dla bezpieczeństwa żeglugi. To rozpoczęcie przygotowawczych ulepszeń, a które będą uzupełnione, przez inne, jakie komisye europejskie za potrzebne uznanc, było zarazem czynem, przez który Porta wzięła w posiadanie ujścia i wyspy dunajskie, należące jéj się z prawa.

Wysoka Porta nie miała i nie ma żadnéj wątpliwości względem tego swego prawa i względem zamiarów wysokich sprzymierzeńców, co do oddania jéj w bezpośrednie posiadanie wysp dolnego Dunaju. Jeżeli dzisiaj poruszamy tę sprawę, czynimy to jedynie dla wyjaśnienia jéj i usunięcia wszelkiéj wątpliwości.

Warunki traktatu paryskiego nakreślają nową granicę między państwem Otomańskiem a Rosyą w Besarabii; część téj prowincyi powrócona jest Turcyi i przyłączona do Mołdawii. Lecz wyspy dunajskie nie mogą należeć do téj kategoryi; oddzielne prawo rządzi niemi. Kraj mający być przyłączony do Mołdawii, jest częścią Besarabii, która kiedyś należała do mołdawskiego hospodarstwa i była ustąpiona Rosyi traktatem bukaresztskim w 1812 r. Wyspy zaś eolnego Dunaju nie były nigdy częścią Besarabii; prawa i zasady, którym podlegały aż do ostatniéj wojny, postanowione były przez traktat adryanopolski 1829 r.; a te zasady i ich urządzenia różnią się zupełnie od zasad, na podstawie których rządzony był przez Rosyan kraj za Dunajem położony. Traktat powyższy wzbraniał Rosyi wznosić jakiekolwiek twierdze i zakłady prócz kwarantanny. Wyspy przeto dunajskie nie należały nigdy do Mołdawii i były odstąpione Rosyi wraz z Besarabią jako część téj prowincyi, co okazuje sama różność epok, w których te ustąpienia miały miejsce.

Część Besarabii powraca do Turcyi i przyłączona jest do Mołdawii w skutek warunku paryskiego; tymczasem wyspy dunajskie wracają do dawnego stanu rzeczy na mocy zasady innéj. Unieważnienie traktatu adryanopolskiego znosię na tych wyspach panowanie rosyjskie i powraca jedawnym właścicielom. Ta sama zasada, która znosi neutralność prawego brzeg kanału ś. Jerzegoj powraca wyspy dunajskie państwa ottomańskiemu. Traktat paryski z 30. Marca mówi tylko o części Besarabii ustępowanéj przez Rosyą, artykuł 20ty tego traktu naznacza nową granicę między państwem tureckiem a Rosyą; artykuł 21szy brzmi: »Terytoryum odstępowane przez Rosyą; będzie przyłączone do Księstwa mołdawskiego i oddane pod zwierzchnictwo Wysokiéj porty. Mieszkańcy tego okręgu używać będą praw i przywilejów zapewnionych dla Księstw, a przez trzy lata będzie im wolno przesiedlać się do innego kraju, rozporzedzając swobodnie swoją własnością. Ostatnia część tego artykułu wyraźnie okazuje, złączenie z Mołdawią terytoryum odstępowanego przez Rosyę, odnosi się tylko do Besarabii a nie wysp dunajskich; gdyż traktat mówią o mieszkańcach kraju wyłącza widocznie wyspy zupełnie niezamieszkałe. Gdyby mocarstwa niczawierające traktat chciały przyłączyć do Mołdawii wyspy dunajskie, byłyby to wyraźnie orzekły.

Oświadczenie naszych pełnomocników na konferencyach paryskich, wpisane do protokułu bez żadnych uwag ze strony członków kongresu, orzeka powrót ujść Dunaju do bezpośrednich posiadłości tureckich; obiecuje wykonanie obowiązku w zamian za odzyskane prawo.

Położenie tych wysp, duch traktatu co do Dunaju, a nakoniec powyższe oświadczenie pełnomocników tureckich, będące aktem zajęcia w posiadanie, oświadczenie przyjęte przez kongres, okazuje widocznie zamysły naszych sprzymierzeńców względem przys»łego stanu ujśc Dunaju; sprzymierzeńcy zastrzegajęc zwrot Besarabii do Mołdawii, nie mieli bynajmniéj zamiaru popełnienia niesprawiedliwości względem Turcyi ogałacając ją z tego co jéj się z prawa należy. Nasi dostojni sprzymierzeńcy pamiętali zapewne, żeśmy przelewali krew pod Oltenicą, Kalafatem i Sylistryą.

Europa zastrzegając zwrot ujścia Dunaju miała na celu zabezpieczenie wolności żeglugi na téj rzeoe, Najpewniejszym środkiem do osiągnienia tego celu jest niewątpliwe oddanie tych ujść w ręce prawych właścicieli.

Wysoka Porta niemając, jak wspomnieliśmy wyżéj, żadnéj wątpliwości ani co do prawa, ani co intencyi sprzymierzonych, objęła w posladanie deltę Dunaju przez rozpoczęcie tam robót ulepszeń; wykonywa ona swoje prawo dopełniając obowiązku korzystnego dla wszystnego dla wszystkich.

Jesteś pan upoważniony do przedłożenia tych uwag rządowi przy którym zostajesz.

Czas.

— Dziennik bołgarzki Carihradzki Wjestnik ogłasza podanie uczynione przez naczelników wielu gmin bółgarskich do wielkiego wezyra Ali baszy; żądają oni by mogli zwołać walne zgromadzenie do Szumli i podać prośbę zbiorową do sułtana; deputacyą postaną z tem podaniem, przyjął wielki wezyr łaskawie, mimo sprzeciwianie się patryarchy greckiego, który wie, że jednym z celów prośby i przyszłego zgromadzenia, jest stawienie oporu uciskowi wyższego duchowieństwa greckiego w Bółgaryi.

Kronika miejscowa.

Poznań, 18. Października. — Dowiadujemy się z pewnego źródła że uroczyste otwarcie kolei żelaznéj z Poznania do Wrocławia nastąpi w d. 27. b. m. Tego dnia o godzinie 8éj z rana wyruszy pociąg uroczysty z Wrocławia, zatrzymywać się będzie po wszystkich stacyach i przybędzie do Poznania między drugą i trzecią godziną. Wszyscy goście, którzy tym pociągiem przybędą, zaproszeni zostaną na wielki obiad, który dla nich miasto Poznań wyprawi, następnie przenocują w mieście, a nazajutrz 28. b. m. w podobny sposób udadzą się z powrotem do Wrocławia. Miasto Wrocław wyprawi tego wieczora wielki bal, na który przyrzekli przybyć nietylko wyżsi urzędnicy z miasta, ale jeszcze z innych miast. Dnia 29. b. m. oddaną będzie cała przestrzeń kolei żelaznéj z Poznania do Wrocławia do użytku publicznego. Dla ułatwienia udziału w uroczystym przejeździe z Wrocławia do Poznania, wyjedzie dniem wprzód z Poznania, to jest d. 26. b. m. pociąg do Wrocławia i zabierze z sobą wyższych urzędników i osoby, które życzyć sobie będą brać udział w uroczystościach. — Teraz przybywają codzień pociągi z Wrocławia do Poznania na kolei żelaznéj w godzinach poobiednich, ale stale nieoznaczonych. Czasem pędzi sama lokomotywa, czasem z pociągiem podróżnych, a oprócz tego przybywają pociągi z robotnikami, przywożąc z sobą materyały do ukończenia i utrzymywania kolei potrzebne. Ruch przeto około dworca poznańskiego bardzo jest ożywiony. W godzinach popołudniowych nawet jest natłok na kurytarzu dworca, nieliczące tych, którzy z ciekawości oglądają nową koléj i nowe budynki stawiane dla administracyi kolei wrocławskiéj. Z rodzaju stawiania ich widzimy, że są tylko tymczasowe, tak są lekko budowane i szczupłe, iż tylko na nieodbitą potrzebę wystarczą. Bardzo się temu cieszymy, bo są widoki, iż potrzeba znagli towarzystwo górnoszląskiéj kolei do wystawienia budynków śród fortecy na przedmieściu św. marcinskiem. Korzyści ztąd wypłyną ogromne dla miasta i dla podróżujących. Naprzód nie będą znaglani udawać się daleko za miasto do dworca, a powtórnie przybywając, ułatwią sobie przejazd do miasta. Nadto panujący natłok w bramie berlinskiéj znacznie się zmniejszy, bo przywożenie lub wywożenie towarów i innych przedmiotów przez bramę do dworca kolei żelaznéj nie będzie przeszkadzało przybywającym na targi furom lub pojazdami podróżnym. Kto widział natłok w dnie targowe fur, dorożek, pojazdów i wozów furmańskich około bramy berlinskiéj, przez którą tylko przeciskać się mogą jadąc jedne za drugiemi, a z drugiéj strony czekając na długi przeciąg karawan, ten łatwo pojmie, że wprowadzenie dworców kolei do miasta, będzie dla niego dobrodziejstwem. Konieczność zapewne najprędzéj przyłoży się do zmiany, któréj publiczność z utęsknieniem wygląda. Spodziewamy się na pewne, że do czasu otwarcia nowéj kolei do Wrocławia, komunikacya na św. Marcinie będzie przywrócona, bo teraz jakoś biorą się do przyspieszonego brukowania téj ulicy, a na aleją już od tygodnia wygodnie przechodzimy i przejeżdżamy po nowym bruku ze św. Marcina. Pozostaje więc jeszcze jedna nowość do ukończenia w mieście naszem, a tą jest oświetlenie miasta za pomocą gazu. Dwa lata pełne, i 200,000 tal. wyznaczono na zaprowadzenie tego światła, a dotąd światło się niepokazało, mówią nawet złe języki, że na Grobli przy zakładzie jeszcze główny kanał gazowy nieukończony. Nie jesteśmy inżynierami, ale gdyby nam tyle czasu i tyle pieniędzy na podobny zakład przeznaczono, bylibyśmy w stanie w oznaczonym dniu i w oznaczonéj godzinie całe miasto oświetlić. Prosty rachunek wskazałby nam, że gdzie się opóźniono z robotami, tam robotników zdwoić i ztroić potrzeba. Gdzie klepie kilku kotlarzy i robotę bodaj za kilka tygodni ukończą, tam ich liczbę powiększyć, a pójdzie dzieło spieszniéj i rychléj. Ciekawi jesteśmy, kiedy powitamy wyczekiwane światła u nas gazowe, publiczność dotąd cierpliwa i uśmiecha się, bo pogoda i ciepło, niechno tylko słoty i błoto nastaną, a wnet cierpliwość przemieni się w żalc na zapowiedziane a niepojawiające się światła w gardzielach tulejkowych, które dotąd napróżno rozwierają swoje paszcze po ulicach i domach prywatnych i publicznych.

Wolsztyn, 14. Października. — Na wczorajszy targ sprowadzono tu wiele koni roboczych, a chociaż były dobre, mało znalazły kupców. To co sprzedano, odeszło po niskich cenach. Na targ zboża także wielu włościan przybyło i wszystkie gatunki zboża spadły w cenach. Sprzedawano wiertel żyta po 1 tal. 20 sgr. do 1 tal. 22 sgr. 6 fen., owsa 25—27 sgr., ziemniaków 10—12 sgr. — W nocy z 11 na 12. b. m. zapaliły się stajnie gościnnego Grundmana w Kargowie, rychła jednak pomoc przytłumiła pożar. Domyślają się, że ogień ten podłożono.

Bydgoszcz, 15. Października. — Na kolei wchhodniéj wydarzyło się w zeszłym tygodniu kilka przypadków. Między Trzcianką a Piłą wpadła lokomotywa na wóz robotniczy, pierwsza i drugi znacznie zostały uszkodzone, ale pociąg nie wypadł z kolei. Pod Warlubinem nazajutrz podobny wydarzył się przypadek i tam pozostawiono wóz robotniczy na szynach. Lokomotywa uderzyła oń i poniosła większą szkodę niż w pierwszym przypadku, ale jeszcze dość miała siły do zaciągnięcia pociągu na stacyą. Wóz przecie w drobne rozleciał się w kawałki. W d. 11. zeskoczył w Osieku jeden z urzędników kolei z pociągu wolno się toczącego na korytarz, ale upadł i dostała się ręka jego między pociąg a podłogę kurytarza, przeto pociąg zdrzuzgotał mu rękę.

Wiadomości literackie.

Poznań, 18. Paźdz. — »Przyrody i Przemysłu« wyszedł Nr 42. i zawiera: Teorya pokarmu roślin (ciąg dalszy). Część praktyczna: Leśnictwo, Owady lasom szkodliwe, (dokończenie) przez H. Trąmpczyńskiego. Przemysł: Korespondencya z Washyngtonu w Stanach Zjednoczonych. — Bassemera sposób nowy przeistaczania rud żelaznych na użytkowy materiał.

Warszawa. — W tych dniach, dwa zeszyty »Wzorów sztuki średniowiecznéj«, to jest IX. i X., wydawanych przez Alex. Przezdzieckiego i Edw. Rastawieckiego, wyszły z druku i zawierają: Relikwiarz Łęczycki, Laską sądową m. Kurzelowa, Chrzcielnicę w kościele św. Krzyża w Bodzentynie Chrzcielnicę w kościele św. Jana w Toruniu. Zeszyty powyższe stanowią seryę IIgą; gdyby zaś kto z nowych prenumeratorów życzył sobie nabyć se-

(Dodatek.)

ryę Iszą, może otrzymać takową ułożoną w oprawie książkowéj, po cenie prenumeracyjnéj rs. 25, ale tylko od wydawców i kolektorów. W handlach zaś księgarskich, cena takiéj seryi w oprawie podniesioną została do rs. 30.

— Wiadomo, jak ważną i zajmującą jest nauka astronomii, która jedynie dla braku w tym rodzaju dzieł przystępnych w języku polskim, tem trudniejszą była do zdobycia. Wprawdzie ukazało się ich kilka, ale to nie zdołały zaspokoić ogólnego braku i potrzeby, dających się nam czuć nieustannie. Pierwszy i znakomity amerykański astronom, A Smith, wystąpił z tak niezbędnem dziełem, a znany z prac literackich p. T. Dziekoński, zajął się przetłumaczeniem takowego, które obecnie p. S. H. Merzbach, księgarz warszawski, wydał swym nakładem. Dzieło oryginalne Smitha, już przyswojone zostało tak francuskiemu jak niemieckiemu językowi; przy tłumaczeniu zaś go na polski, nie odmówił przyłożenia doń swéj ręki i dyrektor tutejszego obserwatoryum p. Baranowski, znany tłumacz dzieła Kopernika, a zbogacone będąc kilkunastu rycinami, objaśniającemi wszystkie szczegóły dotyczące budowy Nieba, stało się praktyczniejszem i przystępniejszem w użyciu. Pomimo jednak owéj przystępności, nie dla saméj tylko początkującéj młodzieży jest ważnem. Może z niego korzystać cały ogół czytającéj powszechności, a w trafnych i wybornie przez p. Hirszla wykonanych rycinach, uzupełnić niejako niezbędne do koniecznego ukształcenia wiadomości. Do wielu zatem zasług pod względem wydawnictwa, p. Merzbach dodał jedną, przez wspomnione dzieło mające nazwę: »Budowa Nieba«, czyli »Astronomia Popularna.« W Poznaniu jest do nabycia w księgarni N. Kamieńskiego i Spółki.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 17. Października.

Pszenica 70—100 tal.

Żyto 52—54 tal., na Październik $52\frac{1}{2}$—$\frac{1}{4}$—53—$32\frac{3}{4}$ tal., na Październik Listopad $50\frac{1}{2}$—51 tal., na Listopad Grudzień $48\frac{3}{4}$—$49\frac{1}{4}$—49 tal., na dostawę wiosenną $48\frac{1}{2}$—49 tal.

Jęczmień 47—50 tal.

Owies 26—30 tal.

Olej rzepiowy na Październik $17\frac{3}{4}$—$\frac{7}{8}$ tal., na Październik Listopad 17 tal., na Listopad Grudzień $16\frac{3}{4}$ tal., na Kwiecień Maj $15\frac{3}{4}$ tal.

Olej lniany $14\frac{3}{4}$ tal.

Okowita bez beczki na Październik 30—$\frac{1}{4}$—$\frac{1}{2}$ tal., naPaździernik Listopad $28\frac{1}{4}$—$\frac{1}{2}$ tal., na Listopad Grudzień $26\frac{3}{4}$—27 tal., na Grudzień Styczeń $26\frac{1}{4}$ tal., na Kwiecień Maj 26—$\frac{1}{4}$ tal.

Szczecin, 17. Października.

Żyto 52—54 tal., na Październik 52 tal., na Październik Listopad 51 tal., na Listopad Grudzień 50 tal., na dostawę wiosenną $49\frac{1}{2}$ tal.

Olej rzepiowy $17\frac{1}{6}$ tal., na Październik $16\frac{3}{4}$ tal., na Kwiecień Maj 16 tal.

Okowita na Październik $11\frac{5}{8}$ proc., na Październik Listopad $12\frac{1}{2}$ proc., na dostawę wiosenną $13\frac{7}{8}$ proc.

Gdańsk, 16. Października. — Na ostatnim poniedziałkowym londyńskim targu, próby pszenicy angielskiéj w ogólności w najgorszym stanie ze zniżeniem 1 do 2 szal. na kwarterze dawały się umieszczać. Wyborowe tak krajowe jak i zagraniczne ziarno po dawnych cenach znajdowało kupców.

W ciągu tygodnia przybyło do Londynu:

	Pszenicy.	Jęczmienia.	Owsa.	Bobu i grochu.	Siemie lniane i rzepak.	Mąki cetn.
z kraju	13,861	6156	8419	1523	—	43,000
z zagranicy	34,472	2750	46,275	537	4531	5500

Pod wpływem ciągłych deszczów, w obec szkód zrządzonych w ostatnim zbiorze, targi szkockie, albo z materyalnem podniesieniem lub z wyraźną ku podniesieniu dążnością się zamknęły.

We Francyi i Belgii ceny pszenicy utrzymywały się słabo, w Holandyi i Hamburgu rzeczy na dawnéj pozostały stopie.

Na naszéj giełdzie mieliśmy dosyć ochoty do kupna a ceny od 3 do 5 sgr. na szeflu przybrały. Ziarno białe w podrzędnym gatunku szczególniéj łatwy znajdowało odbyt. Na czerwoną pszenicę wcale niebyło kupców. Groch, jęczmień i żyto po wyższych notowaniach były żądane — a wszelkie świeże dowozy w konsumcyi miejscowéj szukały.

W ciągu tygodnia sprzedano pszenicy szefli 32,340, żyta 3780, grochu 1440, jęczmienia 720.

Płacono za szefel pruski wagi berl.		Tal.	sgr.	fen.	Tal.	sgr.	fen.
Pszenicy staréj	81—86	2	16	8	3	10	17
»	86—88	3	14	2	3	20	—
»	89—91	3	23	4	3	28	4
Pszenicy świeżéj	88—91	3	22	6	4	15	—
Zyta	84—88	2	4	—	2	10	—
Jęczmienia	76—79	1	25	10	2	—	—
Grochu	» »	—	—	—	2	5	—

Czas mieliśmy zmienny powiększéj części dżdżysty, lecz ciepły.

Toruń przebyło pszenicy szefli 3420, siemienia lnianego 2040, belek dębowych 3276, sosnowych 14,527, bali dębowych 555.

Wysokość wody w Toruniu cali 5.

Kursa zamian. — Londyn 6, 19. Amsterdam $101\frac{1}{2}$. Hamburg 45. Warszawa nienotowana. *Alexander Makowski & Comp.*

Przybyli do Poznania 16. Października.

BAZAR: Turno z Słopanowa, Błociszewski z Przecławia, Gorzeńscy z Śmiełowa.
HOTEL RZYMSKI BUSCHA: Stoltenburg z Ceradza, Wirth z Łopienna, Griebel z Napachania, Grudzki z Obiezierza, Junge z Lippehne.
HOTEL DREZDENSKI MYLIUSA: Radoński z Dominowa, Mroziński z Chwałkowa, Jouanne z Pleszewa, Biasecki z Brodnicy, Ollendorf z Hamburga, Wittig z Schwedt, Grassin z Paryża, Lehmann z Szamotuł.
HOTEL DU NORD: Brunner z Gniezna, Wolski z Szamotuł, Prall z Obrzycka, Kiliński z Bęczka, Radkiewicz z Brzezna.
HOTEL BAWARSKI: Rożańska z Padniewa, Brudzewski z Ottorowa, Szczichon i Eichhoff z Hali.
HOTEL BERLINSKI: Rosenbaum z Pleszewa, Bojanowski z Warszawy, Worgitzky z Frankfurtu n. O.
HOTEL PARYZKI: prob. Janicki z Kurnika, Bandclow z Latalic, Sempołowski z Gowarzewa.
POD BIAŁYM ORŁEM: Klose z Kościana, Handtke z Wolsztyna.
W MIESZKANIU PRYWATNEM: Smolny z Ostrzeszowa, św. Wojciech Nr. 71. Rosenberg z Gniezna, św. Marcin Nr. 80.

OBWIESZCZENIE.

W środę dnia 22. m. b. przed południem o godzinie 10. sprzedany zostanie publicznie więcéj dającemu tu na starym Rynku Król. służbowy koń, z powodu ślepoty niezdatny do służby, a to za natychmiastową zapłatą ceny kupna w pieniędzach pruskich.

Poznań, dnia 14. Października 1856.
Król. drugi pułk przyboczny huzarów.

Na Walne Zgromadzenie dnia 1. Listopada r. b. o godzinie 6téj z wieczora w lokalu Koła odbyć się mające, uprzejmie zaprasza szanownych Członków Koła Towarzyskiego. Dyrekcya.

Aukcya na meble,
rum, herbatę i materyały piśmienne.

Z polecenia tutajszego Król. Sądu powiatowego będę sprzedawał ***w poniedziałek dnia 20. Października r. b.*** przed południem od godziny 9. i po południu od godziny wpół do 3. ***w lokalu aukcyjnym przy Magazynowéj ulicy Nr. 1.***
rozmaite meble, jako to: kanapy, szafy do sukien, ***fortepian mahoniowy w kształcie stołu, złote i srebrne*** wyroby,
115 butelek rumu z Jamaiki,
60 puszek z przednią herbatą,
materyały piśmienne, jako to: papier konceptowy, kancelaryjny i listowy, pióra stalowe, lak i
40 skrzyneczek wody kolońskiéj,
a to przez publiczną licytacyę najwięcéj dającemu za gotówkę. ***Zobel,*** sądowy Aukcyonator.

AUKCYA.

W poniedziałek dnia 20. Października r. b. przed południem od godziny 9. sprzedawać będę w lokalu aukcyjnym przy Szerokiéj ulicy Nr. 20. i Butelskiéj Nr. 10. przez publiczną licytacyę najwięcéj dającemu za gotówkę
200 butelek wina Szampańskiego,
w partyach po 10 butelek,
a o godzinie 11. mahoniowe pianino w bardzo dobrym stanie, piec żelazny do gotowania, mahoniowe meble i lampy.
Lipschitz, Król. Komisarz aukcyjny.

Młodzieniec moralnego prowadzenia się, posiadający stósowne wiadomości szkólne, chcąc się poświęcić zawodowi kupieckiemu, może być natychmiast przyjętym w handlu ***J. N. Leitgeber.***

Guwerner zdolny chłopców aż do Tercyi przysposobić, szuka zaraz umieszczenia. Bliższa wiadomość w Hotelu pod Czarnym Orłem, albo Litt. ***F. D. Skalmierzyce*** poste restante.

Bonę Polkę posiadającą początki polskiego i niemieckiego języka oraz muzyki, wskaże Pani ***Rejewska w Bazarze.***

POWTÓRNE WYPOWIEDZENIE
wylosowanych do spłacenia gotowizną 4-procentowych listów zastawnych Poznańskich.

—

Z odwołaniem się na obwieszczenie nasze z dnia 18. Czerwca r. b. wzywamy powtórnie posiadaczy wszystkich wówczas wypowiedzianych, lecz dotąd nie złożonych 4-procentowych listów zastawnych:

Nr. list. zast. bież.	Nr. list. zast. amort.	Dobra.	Powiat.
		A. na 1000 Tal.	
9	5538	Chraplewo	Buk
77	51	Chocicza	Pleszew
3	3276	Chaławy	Śrem
9	3880	Gorzewo	Oborniki
27	1647	Gronowo	Kościan
20	355	Gorzyczki	dito
17	2650	Kotowo	Buk
9	658	Koryta	Krotoszyn
17	6112	Komorze	Września
21	6116	dito	dito
21	684	Kretkowo	dito
17	5981	Lewice	Międzyrzecz
7	1736	Nieświastowice	Wągrowiec
9	1706	Niemczyno	dito
1	3531	Nieszawa	Oborniki
5	2234	Rudki	Szamotuły
1	4374	Skrzetuszewo	Gniezno
7	4046	Sokolniki wielkie	Szamotuły
13	2280	Sulencin	Środa
		B. na 500 Tal.	
31	5777	Borek	Krotoszyn
61	2314	Babin	Środa
13	5648	Bardo	Września
25	4483	Czeluścin	Krobia
33	4751	Dąbrówka	Poznań
21	6378	Daleszyno	Śrem
37	1983	Gogolewo	Krobia
11	149	Gorzuchowo	Gniezno
7	1277	Jelitowo	dito
15	237	Jutrosin	Krobia
33	5802	Kruchowo	Mogilno
37	6445	Karmin	Pleszew
24	4712	Lewkowo	Odolanów
97	6593	dito	dito
85	4338	Lwówek	Buk
19	6394	Miłosławice	Wągrowiec
21	6396	dito	dito
5	2999	Młodzikowo	Środa
45	5641	Mieszkowo	Pleszew
37	82	Nowemiasto	dito
17	1430	Niemczyno	Wągrowiec
89	6290	Pleszew	Pleszew
99	6300	dito	dito
17	1134	Rokitnica	Poznań
9	2043	Sadowie	Odolanów
17	3902	Sieroszewice	dito
45	4457	Smolice	Krobia
5	6546	Świączyn	Śrem
23	2718	Wieszczyczyn	dito
184	5400	Września	Września
6	6587	Wronczyn	Środa
		C. na 250 Tal.	
19	573	Cmachowo	Szamotuły
43	2703	Chraplewo	Buk
73	3567	Dobrojewo	Szamotuły
63	904	Gronowo	Kościan
21	3095	Kórnatowice	Międzychód
77	1655	Karczewo	Kościan
17	1253	Kaźmierz	Szamotuły
43	560	Mielęcin	Ostrzeszów
29	3679	Mnichy	Międzychód
42	3218	Machcin	Kościan
9	1917	Paryż	Wągrowiec
197	244	Przygodzice	Odolanów
63	817	Raszkowo	dito
65	819	dito	dito
13	3610	Trzcionka	Buk
23	2693	Wola xiążęca	Pleszew
35	1063	Wronczyn	Poznań
23	1810	Zieleniec	Września
		D. na 100 Tal.	
23	7001	Buszewo	Szamotuły
159	6986	Broniszewice	Pleszew
17	9724	Chrzanowo	dito
39	2098	Chludowo	Poznań
31	2015	Cerekwica	Wągrowiec
61	5874	Długie	Wschowa
31	7742	Grab	Pleszew
33	7744	dito	dito
75	907	Gronówko	Kościan
49	1870	Głuchowo	dito
103	1906	Gronowo	dito
33	138	Gorzuchowo	Gniezno
29	8638	Kajewo	Pleszew
44	10192	Kruchowo	Mogilno
37	8723	Kąkolewo	Wschowa
33	2584	Lubikowo	Międzychód
25	3128	Lipnica	Szamotuły
35	8399	Lechlin	Wągrowiec
57	8829	Lewice	Międzyrzecz
45	2078	Mszyczyn	Śrem
41	9877	Marcinkowo górne	Mogilno
77	889	Mielęcin	Ostrzeszów
101	2931	Niepart	Krobia
33	8778	Napachanie	Poznań
59	1431	Ottorowo	Szamotuły
21	1101	Ossowiec	Mogilno
65	8429	Orchowo	dito
129	11110	Oporowo	Wschowa
49	1851	Poniec	Krobia
179	8196	Pakosław	dito
69	7388	Pruchnowo	Chodzież
39	8848	Pożarowo	Szamotuły
45	1632	Popowo	Kościan
49	3386	Potulice	Wągrowiec
53	3390	dito	dito
21	7753	Robaków	Pleszew
53	1740	Rogaszyce	Ostrzeszów
23	822	Rybno	Gniezno
33	6639	Rossoszyce II.	Odolanów
35	10258	Strzegowo	dito
53	6577	Szymankowo	Oborniki
27	4708	Słopanowo	Szamotuły
29	5587	Sokolniki wielkie	dito
25	386	Śmiełowo	dito
37	1492	Słupia wielka	Środa
35	3368	Starkowiec	Krotoszyn
109	7703	Szelejewo	dito
91	7818	Smolice	Krobia
79	6680	Tuchorze	Babimost
55	6976	Wrotkowo	Krotoszyn
21	5373	Wilkowo	Szamotuły
39	361	Wilcza	Pleszew
77	6473	Zimnawoda	dito
29	3100	Żydowo	Poznań
		E. na 50 Tal.	
43	738	Arkuszewo	Gniezno
79	5001	Borek	Krotoszyn
13	5487	Bilczewo	Odolanów
57	1060	Głuchowo	Kościan
17	5063	Gostyczyn	Odolanów
41	3907	Graboszewo kościelne	Września
21	3412	Jelitowo	Gniezno
43	1859	Jabkowo	Wągrowiec
67	4174	Kąkolewo	Wschowa
47	488	Mierzewo	Gniezno
165	1144	Miłosław	Września
53	4203	Otusz	Buk
33	3068	Parusewo	Września
63	1040	Poniec	Krobia
31	6066	Psiepole	Krotoszyn
45	4979	Przytocznica	Ostrzeszów
95	1846	Psarskie	Szamotuły
48	758	Rokitnica	Poznań
43	4968	Strzeszki	Środa
33	3311	Stołężyn	Wągrowiec
25	3780	Skąpe	Września
33	2158	Słopanowo	Szamotuły
29	2478	Wilkowo	dito
19	3415	Złotniki	Wągrowiec
12	5979	Złotniki	Środa
		F. na 25 Tal.	
95	2766	Chludowo	Poznań
43	4550	Głuponie	Buk
47	4554	dito	dito
125	5694	Golenia v. Golina	Pleszew
31	172	Gaj	Szamotuły
41	10142	Gostyczyn	Odolanów
51	1830	Gostkowo	Krobia
107	306	Konary	dito
79	8507	Kąkolewo	Wschowa
63	4036	Mieleszyn	Gniezno
127	2682	Mszyczyn	Śrem
161	8749	Opatów	Ostrzeszów
33	7917	Olszowa B.	dito
79	1769	Popowo	Kościan
65	8640	Pożarowo	Szamotuły
45	5811	Piotrowo II.	Śrem
47	5813	dito	dito
107	2272	Poniec	Krobia
23	7552	Rzegnowo	Gniezno
29	7558	dito	dito
37	124	Śmiełowo	Szamotuły
51	1849	Szczury	Odolanów
67	7333	Srebrnegórki	Wągrowiec
33	5022	Strzeszki	Środa
37	7910	Sokołowo	Kościan
109	10322	Wilkowo	dito
33	6144	Żerniki	Oborniki
15	11020	Złotniki	Środa

ażeby takowe do kassy naszéj w stanie do kursu usposobionym z należącemi do nich kuponami event. talonami lub rekognicyą na takowe franco złożyli, bowiem w razie niefrankowania koperta na koszt posiadacza zwróconą zostanie.

Gdyby złożenie to w ciągu nadchodzącego na Boże narodzenie r. b. terminu wypłaty prowizyi ziemskiéj, a mianowicie od 20. Stycznia do 1. Kwietnia 1857., nie miało nastąpić, natenczas posiadacze według ustawy z dnia 10. Listopada 1847. (Zbiór praw na rok 1848. stron. 22. Nr. 2922.) zostaną z swém prawem realném do wyrażonéj w wypowiedzianym liście zastawnym hipoteki szczególniéj prekludowanymi i z pretensyami swemi do wartości listu zastawnego do Ziemstwa odesłanymi i ilość kapitału w gotowiźnie wziętą będzie po potrąceniu kosztów wywołania na koszt i ryzyko wierzycieli do depozytu Ziemstwa, prowizyi im jednak przynosić nie będzie i przy późniejszém prezentowaniu listów zastawnych płatne i już realizowane kupony od kapitału potrącone zostaną.

Przytém przypominamy także posiadaczom złożenie do kassy naszéj wylosowanych w terminach dawniejszych, a dotąd nie złożonych listów zastawnych:

Nr. list. zast. bież.	Nr. list. zast. amort.	Dobra	Powiat	Termin wylosowania.
		A. na 1000 Tal.		
9	3490	Belencin	Babimost	SJ. 53
39	5193	Czesławice	Wągrowiec	BN. 55
27	747	Dąbrowa	Babimost	dito
53	5436	Drzązgowo	Środa	dito
7	7350	Daleszyno	Śrem	SJ. 55
17	5699	Dąbrówka	Poznań	BN. 54
15	350	Gorzyczki	Kościan	BN. 55
3	4365	Izdebno	Mogilno	dito
27	626	Konary	Krobia	dito
19	4279	Kosieczyno	Międzyrzecz	SJ. 55
13	5718	Kolno	Międzychód	BN. 54
9	672	Kretkowo	Września	SJ. 47
19	1192	Marszewo	Pleszew	BN. 55
121	3747	Mikołajewice	Gniezno	SJ. 54
6	7363	Miłosławice	Wągrowiec	dito
19	2566	Nojewo	Szamotuły	BN. 53
131	5570	Pakosław	Krobia	BN. 54
13	6566	Sobótka	Pleszew	BN. 52
19	6572	dito	dito	SJ. 55
21	5277	Szelejewo	Krotoszyn	SJ. 54
7	2827	Sosnica	dito	SJ. 55
11	2278	Sulencin	Środa	dito
13	4756	Tuchorze	Babimost	dito
167	6398	Września	Września	BN. 55
3	4361	Żółcz	Gniezno	SJ. 55
		B. na 500 Tal.		
5	6078	Bilczewo	Odolanów	SJ. 55
11	6422	Bruczków	Krotoszyn	SJ. 54
19	2900	Belencin	Babimost	BN. 55
11	1896	Boczków I. i II.	Odolanów	dito
29	1524	Chludowo	Poznań	BN. 51
5	6409	Donaborów	Ostrzeszów	SJ. 54
29	1735	Doruchów	dito	SJ. 53
17	4925	Dąbrówka	Oborniki	BN. 55
11	3937	Gnuszyno	Szamotuły	BN. 54
15	2475	Jabkowo	Wągrowiec	SJ. 55
13	2507	Kopanin	dito	BN. 55
19	2745	Karna	Babimost	dito
26	4714	Lewkowo	Odolanów	dito
66	5214	Łomnica	Międzyrzecz	SJ. 52
13	3852	Lubin	Kościan	SJ. 55
89	4342	Lwówek	Buk	SJ. 54
27	435	Mikołajewice	Gniezno	BN. 46
27	2694	Powodowo	Babimost	BN. 55
21	3524	Rojów	Ostrzeszów	SJ. 54

Nr. list. zast. bież.	amort.	Dobra.	Powiat.	Termin wylosowania.
11	5652	Sławoszewo	Pleszew	BN. 53
7	2041	Sadowie	Odolanów	BN. 52
13	2061	Żydowo	Poznań	SJ. 55

C. na 250 Tal.

bież.	amort.	Dobra.	Powiat.	Termin wylosowania.
16	3223	Bieganowo	Środa	SJ. 54
58	145	Dupin	Krobia	BN. 55
41	2156	Długie	Wschowa	BN. 54
26	1257	Dębowałęka I.	dito	BN. 55
5	2766	Gorówko	Gniezno	dito
26	3	Gronówko	Kościan	SJ. 54
45	1218	Gogolewo	Krobia	BN. 54
26	1384	Jarogniewice	Kościan	SJ. 53
75	1653	Karczewo	Kościan	dito
19	3243	Łubowo	Gniezno	BN. 53
71	2958	Łomnica	Międzyrzecz	BN. 52
48	313	Mikołajewice	Gniezno	SJ. 54
71	54	Nowemiasto	Pleszew	dito
31	2769	Orchowo	Mogilno	SJ. 45
14	1086	Psarskie	Śrem	SJ. 52
13	1085	dito	dito	SJ. 55
119	3520	Pleszew	Pleszew	dito
22	779	Świdnica I.	Wschowa	BN. 51
27	3214	Spławie	Poznań	BN. 54
12	3687	Tarnowo	Kościan	dito
15	3542	Tworkowo	Oborniki	SJ. 55
17	2300	Wieszkowo v. Wielkowo	Kościan	dito
33	3473	Wolanki	Gniezno	BN. 54
25	2663	Wyganowo	Krotoszyn	dito
23	3704	Wszemborz	Września	dito

D. na 100 Tal.

bież.	amort.	Dobra.	Powiat.	Termin wylosowania.
55	8587	Belęcin	Wschowa	BN. 55
51	10170	Borek	Krotoszyn	BN. 54
31	10019	Bieganowo	Środa	SJ. 55
57	114	Chocicza	Pleszew	BN. 54
18	4355	Chaławy	Śrem	BN. 51
31	11465	Dusina	dito	BN. 55
29	11463	dito	dito	SJ. 55
63	5876	Długie	Wschowa	dito
59	11412	Daleszyno	Śrem	dito
151	11372	Dobrojewo	Szamotuły	dito
34	2549	Dłusko	Międzychód	BN. 53
31	3065	Dębowałęka I.	Wschowa	BN. 54
34	3068	dito	dito	BN. 55
21	7145	Dębowałęka III.	dito	BN. 54
23	7147	dito	dito	BN. 55
16	11562	Gorzewo	Wągrowiec	BN. 47
15	8313	Gonice	Września	BN. 55
19	3977	Grzybowo wódki	Gniezno	dito
83	1251	Gołębin	Kościan	dito
55	1312	Iwno	Środa	dito
90	8226	Jeżewo	Śrem	BN. 51
331	4206	Kórnik	dito	SJ. 54
66	3039	Kaźmierz	Szamotuły	SJ. 53
47	8733	Kąkolewo	Wschowa	SJ. 55
51	8737	dito	dito	BN. 55
79	8556	Kuklinowo	Krotoszyn	SJ. 55
53	4926	Konino	Buk	dito
63	10211	Kruchowo	Mogilno	BN. 54
65	10213	dito	dito	BN. 55
51	8823	Lewice	Międzyrzecz	dito
53	8825	dito	dito	dito
61	8833	dito	dito	dito
73	11161	Lubasz	Czarnków	SJ. 55
53	11141	dito	dito	BN. 52
14	10275	Latalice	Środa	SJ. 55
109	9934	Mieszkowo	Pleszew	dito
73	9898	dito	dito	SJ. 54
75	887	Mielęcin	Ostrzeszów	SJ. 55
25	3429	Mieleszyn	Gniezno	BN. 55
27	3431	dito	dito	dito
10	8446	Michałcza	dito	dito
45	8889	Niegolewo	Buk	SJ. 53
113	8977	Opatów	Ostrzeszów	BN. 55
25	2300	Ostrowieczno	Śrem	SJ. 55
19	7953	Olszowa B.	Ostrzeszów	BN. 54
43	4340	Powodowo	Babimost	BN. 55
47	4344	dito	dito	SJ. 55
79	1218	Pudliszki	Krobia	BN. 55
31	3423	Przysieka	Wągrowiec	dito
41	8850	Pożarowo	Szamotuły	dito
201	11255	Pleszew	Pleszew	SJ. 55
203	11257	dito	dito	dito
35	8907	Przecław	Oborniki	dito
37	8909	dito	dito	dito
101	4289	Pawłowice	Wschowa	dito
24	5444	Parsko	Kościan	dito
77	11183	Pogorzela	Krotoszyn	SJ. 54
71	11177	dito	dito	BN. 52
53	5181	Ruszków	Wągrowiec	SJ. 54
35	6641	Rossoszyce II.	Odolanów	BN. 54
43	5814	Rojów	Ostrzeszów	SJ. 55
25	4706	Słopanowo	Szamotuły	BN. 55
91	9800	Sobótka	Pleszew	dito
15	8355	Sobiesiernie	Poznań	dito
33	3366	Starkowiec	Krotoszyn	dito
71	5119	Świątkowo	Wągrowiec	dito
79	5127	dito	dito	dito
53	5101	dito	dito	SJ. 54
83	11771	Siedmiorogowo	Krotoszyn	SJ. 55
19	11282	Tworkowo	Oborniki	BN. 52
41	11810	Tarnowo	Kościan	SJ. 55
37	7302	Wapno	Wągrowiec	dito
59	6980	Wrotkowo	Krotoszyn	BN. 55
37	351	Wydzierzewice	Środa	dito
39	6852	Żółkowo	Krobia	dito

E. na 50 Tal.

bież.	amort.	Dobra.	Powiat.	Termin wylosowania.
51	3731	Budziszewo	Oborniki	BN. 55
46	1364	Biezdrowo	Szamotuły	SJ. 53
54	304	Broniszewice	Pleszew	BN. 47
87	3796	Chraplewo	Buk	BN. 54
67	6155	Cielce v. Czylcz	Pleszew	SJ. 54
157	5890	Dłoń	Krobia	SJ. 55
37	5817	Dusina	Śrem	BN. 55
87	2600	Gołaszyn	Krobia	dito
43	4535	Górzno	Wschowa	dito
27	3916	Gonice	Września	SJ. 52
56	3061	Gowarzewo	Środa	dito
56	1268	Gościeszyn	Babimost	SJ. 39
21	151	Golęcin	Poznań	SJ. 55
39	2453	Gorzewo	Oborniki	dito
35	5378	Gostyczyn	Odolanów	dito
41	3544	Grab	Pleszew	dito
165	1470	Jarocin	dito	BN. 52
99	4059	Kuklinowo	Krotoszyn	BN. 55
62	4169	Kąkolewo	Wschowa	SJ. 55
109	5673	Lubasz	Czarnków	BN. 54
51	2440	Łabiszynek	Gniezno	SJ. 54
23	4458	Lubowice małe	dito	BN. 55
41	1653	Mórka	Śrem	SJ. 53
47	1709	Mieleszyn	Gniezno	SJ. 55
32	1793	Niepruszewo	Buk	SJ. 54
37	3043	Niemierzewo	Międzychód	dito
63	4262	Niegolewo	Buk	SJ. 55
29	481	Ossowiec	Mogilno	BN. 55
83	3347	Pruchnowo	Chodzież	dito
25	2321	Pomarzany kośc.	Gniezno	SJ. 53
229	5694	Pleszew	Pleszew	dito
29	1452	Pigłowice	Środa	BN. 54
15	2527	Ryczywół	Oborniki	SJ. 55
43	4500	Redkowo	Szubin	BN. 54
55	2392	Ruszków	Wągrowiec	BN. 53
83	4014	Redgoszcz	dito	BN. 55
22	2028	Sepno wielkie	Kościan	SJ. 53
11	994	Sokolniki małe	Szamotuły	BN. 41
38	1325	dito	dito	BN. 53
54	916	Sarbinowo	Krobia	dito
47	5043	Strzegowo	Odolanów	BN. 54
63	2942	Szymankowo	Oborniki	SJ. 55
27	134	Śmiełowo	Szamotuły	dito
29	136	dito	dito	BN. 55
35	4926	Suchorzewo	Pleszew	dito
45	6170	Tarce	dito	SJ. 55
85	2986	Tuchorze	Babimost	SJ. 54
51	3296	Wapno	Wągrowiec	dito
99	1284	Wełna	Oborniki	BN. 54
100	1285	dito	dito	SJ. 53
30	2479	Wilkowo	Szamotuły	SJ. 55
28	2544	Ziemlin	Krobia	SJ. 54

F. na 25 Tal.

bież.	amort.	Dobra.	Powiat.	Termin wylosowania.
71	8382	Belęcin	Wschowa	BN. 55
59	3202	Biezdrowo	Szamotuły	SJ. 55
39	9261	Bogwidze	Pleszew	dito
77	2832	Bolechowo	Poznań	SJ. 55
37	10810	Bruczków	Krotoszyn	SJ. 54
16	11145	Czarnysad	dito	SJ. 52
111	8043	Chraplewo	Buk	BN. 55
119	8213	Dąbrówka	Poznań	SJ. 55
62	3239	Dłusko	Międzychód	BN. 51
63	2897	Grodzisko	Pleszew	SJ. 53
101	2935	dito	dito	BN. 52
103	10174	Grąbkowo	Krobia	SJ. 51
57	9509	Godzientowy	Ostrzeszów	BN. 54
27	168	Gaj	Szamotuły	BN. 55
127	1110	Iwno	Środa	dito
25	7528	Jelitowo	Gniezno	SJ. 55
55	3677	Jurkowo	Kościan	BN. 54
57	3679	dito	dito	SJ. 54
72	4124	Jarogniewice	Kościan	SJ. 54
99	5824	Konino	Buk	BN. 54
83	8511	Kąkolewo	Wschowa	SJ. 55
87	8515	dito	dito	dito
97	8525	dito	dito	dito
105	8533	dito	dito	BN. 55
78	3949	Kotowo	Buk	SJ. 53
257	7635	Lwówek	dito	BN. 52
136	10511	Lubasz	Czarnków	dito
149	10524	dito	dito	BN. 55
53	3252	Lubikowo	Międzychód	dito
125	2680	Mszyczyn	Śrem	SJ. 55
117	2672	dito	dito	BN. 55
141	2696	dito	dito	dito
61	4034	Mieleszyn	Gniezno	dito
53	4026	dito	dito	BN. 54
43	3098	Murzynowo bor.	Środa	SJ. 53
87	10774	Miłosławice	Wągrowiec	SJ. 52
187	1807	Mielęcin	Ostrzeszów	BN. 54
53	2531	Nieświastowice	Wągrowiec	SJ. 51
35	6980	Ostrowo	Września	BN. 54
37	6982	dito	dito	SJ. 55
55	8578	Otusz	Buk	dito
291	10599	Pleszew	Pleszew	dito
301	10606	dito	dito	dito
303	10608	dito	dito	BN. 55
93	10534	Pogorzela	Krotoszyn	SJ. 53
65	3838	Psarskie	Śrem	BN. 52
37	3508	Pigłowice	Środa	SJ. 55
41	3512	dito	dito	BN. 55
47	3518	dito	dito	BN. 54
49	3520	dito	dito	BN. 55
25	5431	Paryż	Wągrowiec	SJ. 55
27	5433	dito	dito	BN. 55
81	1771	Popowo niemieckie	Kościan	BN. 54
89	5408	Potulice	Wągrowiec	SJ. 55
31	3790	Parczewo	Odolanów	BN. 55
53	5153	Pijanowice	Krobia	dito
43	7072	Parusewo	Września	dito
34	3803	Rostworowo	Poznań	BN. 53
47	3871	Rudniczysko	Ostrzeszów	SJ. 55
35	122	Śmiełowo	Szamotuły	BN. 54
47	5877	Sędziwojewo	Września	dito
57	4572	Starogród	Krotoszyn	dito
75	9473	Spławie	Poznań	dito
33	1571	Smuszewo	Wągrowiec	SJ. 53
39	3780	Sadowie	Odolanów	SJ. 55
65	9463	Sławoszewo	Pleszew	dito
33	7294	Słaborowice	Odolanów	BN. 55
77	10300	Siekowo	Kościan	dito
47	11044	Tarnowo	dito	SJ. 55
33	4842	Usarzewo	Środa	BN. 55
119	2873	Wełna	Oborniki	SJ. 55
121	2875	dito	dito	BN. 54
30	4407	Węgierskie	Środa	BN. 44
19	2058	Wilkonice	Krobia	BN. 51

Poznań, dnia 1. Października 1856.

Dyrekcya Jeneralna Ziemstwa.

Zwolnéj ręki do nabycia. W Królestwie Polskiem, o trzy mile od granicy W. Ks. Poznańskiego wieś szlachecka ***Opojewice***, położona nad szosą w budowli będącą, pomiędzy Częstochową a miastem powiatowém Wieluniem i nad rzeczką Ochlą. Granice wsi ustalone, mapa i regestra rozmiarowe u właściciela do przejrzenia. Nieużytków żadnych, czystéj pszennéj ziemi i łąk smużnych 16 włók nowopolskich czyli około 1100 mórg magd. Gospodarstwo płodozmienne. Budynki w dobrym stanie gospodarczym. Najemnik łatwy, drzewo o milę do sprowadzania. Towarzystwa kredytowego 3233 Tal. Wieś ta jest, podług umowy, z całkowitem inwentarzym i sprzętami gospodarczemi a nawet i meblami do nabycia. Bliższą wiadomość można zasięgnąć osobiście u właściciela na miejscu lub franco listownie.

Obrazy i lustra oprawia jak najgustowniéj za mierną cenę pozłotnik
W. Grünastel, Wodna ul. Nr. 28. 1 piętro.

Lokal mój aukcyjny znajduje się teraz w podwórzu domu przy Szerokiéj ulicy Nr. 20. i Butelskiéj ulicy Nr. 10.

Lipschitz,
Król. Komisarz aukcyjny.

Bióro moje znajduje się teraz w domu przy Szerokiéj ulicy Nr. 20. na pierwszém piętrze.

Lipschitz,
Król. Komisarz aukcyjny i Agent kilku towarzystw zabezpieczenia.

Przy ul. Wrocławskiéj Nr. 9. otworzyłem skład rękawiczek, szelek, krawat, podwiązek, spodni itp. polecając takowe Szanownéj publiczności w jak najlepszych gatunkach i najtańszych cenach.
C. Adamski, rękawicznik.

Rękawiczki lśniące dla Dam w wszelkich odcieniach poleca
K. F. Schuppig,
F. W. Graetz,
na rogu Rynku i Nowéj ulicy.

Przez osobisty zakup zaopatrzyłam handel mój strojów najnowszemi i najgustowniejszemi towarami, który polecam łaskawemu uwzględnieniu.
Augusta Levysohn z domu Falk Fabian,
ulica Magazynowa Nr. 15.

Wiadomość dla Duchowieństwa i Szanownych Obywateli.

Polecając się łaskawym względom Szanownego Duchowieństwa, w robieniu Rewerend i ubiorów Duchownych, zawiadamiam niniejszém, iż mieszkanie moje przeniósłem z Poznania do **Wągrówca.** Jako téż Szanownych Obywateli upraszam o łaskawe względy, przyrzekając zarazem robotę dobrą, i podług najpierwszéj mody wykonywać.
Onufry Kozłowski, krawiec męski

Przy Grobli pod Nr. 12. B. sprzedaje się na ostatnim składzie drzewa ***zdrowéj, grubéj i suchéj buczyny*** w szczepach ***sążeń po 8 Tal.*** a w odpowiednim stosunku cen wszystkie inne gatunki drzewa opałowego.

4000

roślin doniczkowych są jeszcze do nabycia za mierne ceny na Grobli pod Nr. 39.
Jortzig.

Herbatę czarną w dobrych gatunkach i cenach tanich poleca ***A. Szpingier***,
naprzeciw zegaru pocztowego.

Pruskie narodowe towarzystwo zabespieczenia w Szczecinie,

ugruntowane
na 3,000,000ach Tal. kapitału zakładowego,
z 471,876 $\frac{11}{12}$ Tal. funduszu rezerwowego,

zabespiecza od ***klęsk ognia i przedmioty spławiane wodą***, po stałych i niskich premiach, bez żadnych dopłat, jako to, ruchomości, zbiory żniwa, inwentarz gospodarczy, bydło, lasy, towary i t. d.

Podpisani są upoważnieni do przyjęcia zabespieczeń, zajmą się chętnie wygotowaniem wniosków i wręczą potrzebne formularze bezpłatnie.
W Maju 1856.

Główne Agentury:

w Lesznie: C. E. Scheel.

w Poznaniu: Rudolf Rabsilber.

Specyalni Agenci:

Kościan: ***Otto Hayn.***
Krzywin: ***C. F. Peulhner.***
Poniec: ***Sam. Rothert.***
Rawicz: ***W. A. Busse.***

Poznań: Michaelis Asch, Wodna ulica Nr. 8./9. **Ed. Jeenicke,** Piekary Nr. 10.

Bnin: ***A. Schnell.***
Buk: ***J. Bellach.***
Gniezno: ***Franciszek Dartsch.***
Grodzisk: ***C. Raschke.***
Jarocin: ***M. Goldring.***
Kempno: ***H. Landau.***
Koźmin: ***J. Czapski.***
Krotoszyn: ***C. Tiesler.***
Lwówek: ***W. Griebsch.***
Międzychód: ***A. Selle***, aptekarz.
Nowe miasto nad Wartą: ***Rob. Peyser.***
Ostrowo: ***Alb. Garfey.***
Pleszew: ***H. Joseph.***
Rogoźno: ***C. W. L. Kayser.***
Śmigiel: ***C. E. Nitsche.***
Skoki: ***A. Breunig.***
Śkwierzyna: ***Joz. Herrmann.***
Srem: ***Gollmann.***
Szamotuły: ***Jul. Peyser.***
Witkowo: ***R. A. Langiewicz.***
Wolsztyn: ***E. Anders.***
Wronki: ***H. Selle***, aptekarz.
Wulka pod Strzałkowem: ***R. Pohlmann.***
Zaniemyśl: Dr. ***Eckert.***
Zbąszyń: ***Karol Kerger.***

Medal złoty 1845. | Medal srebrny 1845.

Pastyle na wszelkie choroby piersiowe,
na uleczenie całkowite chorób piersiowych jakiemi są: katar, kaszel, dychawiczność, ściśnienie piersi i t. d. niema nic skuteczniejszego i lepszego jak ***Pate Pectorale*** przez aptekarza George w Epinal. Lekarstwo to sprzedaje się we wszystkich miastach w Niemczech, a w ***Poznaniu***, tylko w Cukierni i fabryce karmelków i czekolady ***A. Szpingiera***, na przeciw zegaru pocztowego.

Kobierce angielskie i francuskie, kobierce wschodnie i niemieckie, materye welurowe i wełniane na kobierce, poleca w największym i najlepszym doborze od najtańszych aż do najdroższych gatunków. Zamówienia zaś na kościelne kobierce wykonywane być mogą punktualnie i tanio. Poznań w Październiku 1856.
Antoni Schmidt.

Przedaż drzewa.

W boru do ***Szelejewa*** należącym, milę od Gostynia, sprzedaje się tanio sucha buczyna i brzezina w szczepach.

Przedaż drzewa opałowego.

W boru ***Woynowskim*** niedaleko ***Murowannéj Gośliny*** i szosy sprzedają się dobrze ustawione suche dębowe szczepowe i wałkowe sążnie, aby się ich pozbyć, po cenach umiarkowanych. Bliższéj wiadomości udziela leśniczy ***A. Schönfeld*** na miejscu.

Kilka set kop dużego narybku karpiowego, po 10 Sgr. dostać jeszcze można w dniu 7. Listopada r. b. u ***Borchardta w Śremie.***

Szkła wodnego (galarety szklannéj)
zachowującego od wilgoci i pożaru,
przedaje funt po 3 Sgr. a centnar po 8 Tal.
Skład gazu i rafinerya oleju
Adolfa Asch,
Poznań, ulica Zamkowa Nr. 5. w pobliżu Rynku.

Mój w dniu 11. Października r. b. otworzony
Handel korzeni, rumu i likierów,
połączony z ***lokalem do picia piwa***, polecam Szanownéj publiczności do łaskawego uwzględnienia.
Poznań, dnia 18. Października 1856.
E. Weicher, Wielkie Garbary Nr. 6.

Od dnia dzisiejszego co dzień świeże paszteciki i bullion w cukierni ***A. Szpingiera.***

Codziennie świeże Wschowskie kiełbaski u
E. Weicher, Wielkie Garbary Nr. 6.

Świeże prünele przedaje tanio
Michaelis Peiser.

Pierwsze ***Mallagskie cytryny*** otrzymał
Jakób Appel, po stronie poczty Nr. 9.

Rybki ***Kieler Sprotten*** i ***sér Alpejski*** poleca
Izydor Appel jun., obok Król. Banku.

Drożdże piwne
u ***E. Weicher***, Wielkie Garbary Nr. 6.

Dziś w niedzielę dnia 19. na śniadanie flaki, na co uprzejmie zaprasza
L. S. Przesławowski,
Podgórna ulica Nr. 1.

Kurs giełdy berlińskiéj.

Dnia 17. Października 1856.	Stopa pCt	Na pr. kurant papierami.	Na pr. kurant gotowizna.
Pożyczka rządowa dobrowolna	$4\frac{1}{2}$	$99\frac{1}{2}$	—
dito z roku 1850. . . .	$4\frac{1}{2}$	—	$99\frac{1}{2}$
dito z roku 1852. . . .	$4\frac{1}{2}$	—	$99\frac{1}{2}$
dito z roku 1853. . . .	4	—	95
dito z roku 1854. . . .	$4\frac{1}{2}$	—	$99\frac{1}{2}$
Obligi długu skarbowego	$3\frac{1}{2}$	—	84
dito premiów handlu morskiego . .	—	—	$185\frac{1}{2}$
dito Marchii Elektoralnéj i Nowéj	$3\frac{1}{2}$	—	$80\frac{1}{2}$
dito miasta Berlina	$4\frac{1}{2}$	—	$99\frac{1}{2}$
dito dito	$3\frac{1}{2}$		—
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowéj	$3\frac{1}{2}$	—	$90\frac{1}{4}$
dito Prus Wschodnich. . .	$3\frac{1}{2}$	—	86
dito Pomorskie	$3\frac{1}{2}$	—	89
dito W. X. Poznańskiego .	4	—	$97\frac{3}{4}$
dito W. X. Pozn. (nowe) .	$3\frac{1}{2}$	—	$86\frac{1}{2}$
dito Szląskie	$3\frac{1}{2}$	—	—
dito Prus zachodnich. . . .	$3\frac{1}{2}$	—	83
Bilety rentowe Poznańskie	4	—	$91\frac{3}{4}$
Louisdory	—	—	$110\frac{3}{4}$
Akcye kolei żelazn. Starogr. Poznańsk.	4	—	$96\frac{1}{2}$